

Informacija o statusu implementacije Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji i modelu obezbjeđenja dodatnih sredstava za realizaciju druge faze Programa, sa Predlogom Sporazuma o međuresornoj saradnji u implementaciji Programa

U cilju uspostavljanja neophodne sinergije industrijske politike, politike inovacija i energetske politike sa prioritetima pametne specijalizacije, u okviru međuresorne saradnje ranijeg Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstva kapitalnih investicija sa Fondom za inovacije Crne Gore, kreiran je Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici 3. avgusta 2023. godine zajedno sa Sporazumom o međuresornoj saradnji u implementaciji Programa (Zaključak Vlade broj 07-323/23-3890/2 od 03. avgusta 2023. godine).

Program je nastao kao odgovor na zahtjeve prikupljene tokom procesa konsultacija sa privredom sa ciljem da se mikro, malim i srednjim preduzećima iz sektora prerađivačke industrije obezbijedi bespovratna podrška za investicije u unapređenje proizvodnog procesa i uvođenje inovativnih rješenja i novih tehnologija koje će dovesti do poboljšanja energetske efikasnosti i povećanja upotrebe dostupnih obnovljivih izvora energije. Implementacijom Programa doprinosi se smanjenju potrošnje energije, smanjenju energetske intenziteta i emisija ugljen-dioksida, boljem korišćenju resursa, smanjenju troškova proizvodnje, razvoju proizvoda i usluga sa većom dodatnom vrijednošću, povećanju inovacionih kapaciteta preduzeća i kvaliteta proizvoda.

U skladu sa procedurom koja je utvrđena Sporazumom o međuresornoj saradnji u implementaciji Programa, ranije Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma je za namjenu implementacije Programa, a po Zaključku broj 07-323/23-3890/2 od 03. avgusta 2023. godine (Tačka 4), posebnim Rješenjem broj 002-302/23-5960/4 od 20. septembra 2023. godine, izvršilo uplatu finansijskih sredstava, u iznosu od 1.000.000,00 € (Program 15 030 Industrijski i regionalni razvoj), na žiro račun Fonda za inovacije Crne Gore, kao implementacionog tijela Programa.

U daljem procesu implementacije, a shodno proceduri, Fond za inovacije Crne Gore je 22. septembra 2023. godine objavio Javni poziv za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji. U sklopu aktivnosti promovisanja Programa, u saradnji sa resornim ministarstvima i Privrednom komorom Crne Gore, 02. oktobra 2023. godine održan je Info dan o Javnom pozivu za učešće u Programu u okviru kojeg su ciljnim grupama iz sektora prerađivačke industrije predstavljeni uslovi učešća, prihvatljive aktivnosti, procedure podnošenja i proces evaluacije prijava.

U okviru Javnog poziva za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji, koji je bio otvoren do 31. oktobra 2023. godine, pristiglo je 15 prijava - koncepata projekata. Kako je Programom utvrđeno da postupak evaluacije sprovodi ekspertska komisija u proceduri razmatranja i ocjene prijava u dva kruga evaluacije, u skladu sa procedurama implementacije Programa, Fond je 29. septembra 2023. godine raspisao Javni poziv za odabir eksperata za sprovođenje evaluacije prijava, sa rokom podnošenja prijava do 30. oktobra 2023. godine. Takođe, 29. septembra 2023. godine raspisan je i Javni poziv za odabir nezavisnih tehničkih konsultanata u trajanju do 1. decembra, čiji je zadatak izrada studija opravdanosti za pojedinačne projekte, koje imaju za cilj da identifikuju mogućnosti za unapređenje energetske efikasnosti i/ili korišćenje obnovljivih izvora energije u određenom preduzeću. Do isteka roka za prijavu na Javni poziv za odabir nezavisnih tehničkih konsultanata, prijavilo se 5 eksperata iz predmetne oblasti i Fond je u prvoj polovini decembra mjeseca odabrao tehničke konsultante.

U pogledu praćenja statusa implementacije Programa, u skladu sa članom 5 Sporazuma, Fond za inovacije je dopisom br. 16-1/24 od 15.01.2024.godine dostavio Izveštaj o statusu realizacije Javnog poziva za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji, u kojem se navodi da je od 15 podnešenih prijava administrativnu provjeru ispunilo 14

prijava preduzeća, koje su upućene na međunarodnu evaluaciju koju čine tri odabrana nezavisna eksperta, prethodno upisana u bazu evaluatora Fonda za inovacije i potvrđena od strane UO Fonda. Nakon završenog prvog kruga evaluacije, 9 koncepata projekata zadovoljilo je prag prolaznosti i u skladu sa procedurom tokom decembra 2023.g. su upućeni tehničkim konsultantima na izradu Studija opravdanosti. Nakon izrade studija opravdanosti, čiji je rok početak marta 2024.g., uslijediće dopuna kompletne dokumentacije od strane podnosioca prijave. Programom je definisano da se kompletna projektna dokumentacija sa Studijama opravdanosti i pratećim budžetima upućuje odabranoj ekspertskoj komisiji na drugu fazu evaluacije i na osnovu konačne ocjene svih projektnih predloga formira se konačna rang lista. Fond za inovacije će prema utvrđenoj proceduri obaviti pregovore sa podnosiocima prijave po redosljedu sa rang liste i u skladu sa raspoloživim budžetom, nakon čega se usaglašavaju dinamički uslovi sprovođenja projekata. Ugovaranje grantova se očekuje do kraja aprila ove godine.

Realizacija pilot faze Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji finansira se iz nacionalnog budžeta u iznosu od 1.000.000,00 € iz sredstava, koja su transferisana Fondu za inovacije Crne Gore od strane ranijeg Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, dok je za namjenu realizacije druge faze Programa predviđena mogućnost za realizaciju dodatnih 1.500.000,00€ u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć – IPA III, paket direktne budžetske podrške Evropske komisije Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize.

Zaključkom broj 07-323/23-3890/2 od 03. avgusta 2023. godine (Tačka 5), ranije *Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma zaduženo je da, nakon sticanja uslova za pristup dodatnim sredstvima za realizaciju Programa, iz Paketa direktne budžetske podrške Evropske komisije (EK) Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć – IPA III, u iznosu od 1.500.000,00 € i utvrđivanja procedure za realizaciju od strane Ministarstva finansija, transferiše predmetna sredstva Fondu za inovacije, za realizaciju druge faze Programa.* U cilju realizacije, na upit Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija je dopisom broj 01-430/23-8951/1 od 25.12.2023. godine (u prilogu Informacije) informisalo da su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2023. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 106/23 od 29.11.2023.) planirana sredstva za potrebe realizacije Paketa podrške EU za prevazilaženje energetske krize na Tekućoj budžetskoj rezervi u iznosu od 1.500.000,00 €. Ujedno, članom 43 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti propisano je da je za korišćenje sredstava tekuće budžetske rezerve potrebna prethodna saglasnost Vlade Crne Gore.

Na osnovu prethodno navedenog, u smislu potrebe utvrđivanja procedure za realizaciju druge faze Programa kroz definisanje modela za obezbjeđenje dodatnih sredstava, utvrđeno je da su se stekli uslovi za pristup dodatnim sredstvima za realizaciju Programa, iz Paketa direktne budžetske podrške Evropske komisije (EK) Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć – IPA III i realizaciju Zaključaka Vlade broj 07-323/23-3890/2 od 03. avgusta 2023. godine.

Dodatno, sa aspekta potrebe prilagođavanja nove organizacione strukture Vlade Crne Gore u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23), sačinjen je inovirani predlog Sporazuma o međuresornoj saradnji u implementaciji Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti. Sporazumom su definisane obaveze strana potpisnica u daljem toku trajanja implementacije Programa, sa ciljem podsticanja razvoja, inovativnosti i energetske efikasnosti krajnjih korisnika tj. mikro, malih i srednjih preduzeća u oblasti prerađivačke industrije.

Paralelno sa procesom realizacije i praćenja implementacije Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti iz 2023.godine, u cilju obezbjeđenja daljeg kontinuiteta programskih aktivnosti u susret zahtjevima privrede za ulaganjima u nabavku nove efikasne opreme, mašina sa više operacija i SMART/digitalnih tehnologija i sl., nastaviće se sa implementacijom kroz usvajanje Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske

efikasnosti u industriji za 2024. godinu (obaveza utvrđena Predlogom Programa rada Vlade za III kvartal 2024.godine). U tom cilju, predviđeno je da se kroz odgovarajući okvir međuresorne saradnje formira Radno tijelo sa zadatkom praćenja sprovođenja aktuelnog Programa, kao i eventualno potrebnog inoviranja i unapređenja u svim potrebnim segmentima prilikom kreiranja Programa za 2024.godinu.

* * *

Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog
razvoja

Crna Gora
Ministarstvo
prosvjete, nauke i
inovacija

Crna Gora
Ministarstvo energetike i
rudarstva

Podgorica: _____ 2024. godine

PREDLOG

**SPORAZUM O MEĐURESORNOJ SARADNJI
U IMPLEMENTACIJI
"PROGRAMA ZA PODSTICANJE INOVACIJA U FUNKCIJI ENERGETSKE EFIKASNOSTI
U INDUSTRIJI"**

Strane potpisnice:

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, sa sjedištem u Podgorici, Rimski trg 46, PIB 11068715, koje zastupa ministar Nik Gjeloshaj,

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, sa sjedištem u Podgorici, Vaka Đurovića bb, PIB 02014432, koje zastupa ministarka prof. dr Anđela Jakšić Stojanović,

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA, sa sjedištem u Podgorici, Rimski trg 46, PIB 02156369, koje zastupa ministar prof. dr Saša Mujović

(u daljem tekstu: **nadležna ministarstva**), i

DOO FOND ZA INOVACIJE CRNE GORE sa sjedištem u Podgorici, Bulevar Mihaila Lalića 15, Podgorica, PIB 03382052, koji zastupa izvršna direktorica dr Bojana Femić Radosavović (u daljem tekstu: **Fond**)

saglasile su se dana _____ 2024. godine, u Podgorici, da zaključe Sporazum o međuresornoj saradnji (u daljem tekstu: Sporazum) u implementaciji Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji (u daljem tekstu: Program), kako slijedi:

Predmet saradnje

Član 1

Predmet Sporazuma je implementacija Programa u cilju uspostavljanja neophodne sinergije industrijske politike, politike inovacija i energetske politike sa prioritetima pametne specijalizacije, a na osnovu Zaključka Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju br. 01-082/22-528/1 od 28. jula 2022. godine, Zaključka Vlade Crne Gore br. 07-323/23-3890/2 od 03. avgusta 2023. godine i Zaključka Vlade Crne Gore br. _____ od _____ 2024. godine.

Svrha saradnje

Član 2

Svrha Sporazuma je uspostavljanje saradnje i definisanje obaveza u toku trajanja implementacije Programa, u cilju podsticanja razvoja, inovativnosti i energetske efikasnosti krajnjih korisnika tj. mikro, malih i srednjih preduzeća u oblasti prerađivačke industrije.

Implementacija Programa, kao instrumenta bespovratne finansijske podrške („de minimis“ državna pomoć male vrijednosti) za uvođenje inovativnih rješenja i novih tehnologija u sektoru industrije će omogućiti poboljšanje energetske efikasnosti, bolje upravljanje energijom, povećanje upotrebe dostupnih obnovljivih izvora energije od strane preduzeća i jačanje kapaciteta zaposlenih u preduzećima.

Implementaciono tijelo

Član 3

U smislu ovog Sporazuma, za realizaciju Programa zadužen je Fond za inovacije Crne Gore, koji se definiše kao implementaciono tijelo - transparentni posrednik za krajnje korisnike Programa i institucija nadležna za sprovođenje programa i projekata, relevantnih za politike pametne specijalizacije, inovacija i promociju, razvoj i privlačenje investicija u inovacionoj privredi.

Obaveze nadležnih ministarstava

Član 4

U odnosu na Program, obaveze nadležnih ministarstava su sljedeće:

- Sprovođenje procedure predlaganja Programa za usvajanje od strane Vlade Crne Gore;
- Nadležna ministarstva obezbjeđuju finansijska sredstva za implementaciju Programa u skladu sa godišnjim Zakonom o budžetu;
- Nadležna ministarstva posebnim Rješenjem, vrše uplatu finansijskih sredstava za implementaciju Programa u skladu sa obezbijedenim sredstvima i Zaključcima Vlade Crne Gore, a na pisani zahtjev Fonda;
- Obezbjedivanje Fondu za inovacije neophodne operativne i tehničke podrške implementaciji Programa i iz drugih izvora; i
- Kontinuirano praćenje sprovođenja Programa i saradnja sa Fondom kako bi se omogućilo uspješno sprovođenje ovog Sporazuma.

Obaveze Fonda za inovacije

Član 5

U odnosu na Program, obaveze Fonda za inovacije su sljedeće:

- Prijavljivanje Programa, kao državne pomoći i obezbjeđivanje potrebnih mišljenja i saglasnosti na usklađenost sa zakonodavnim okvirom koji uređuje oblast državne pomoći;
- Dostavljanje nadležnim ministarstvima pisanog zahtjeva za uplatu finansijskih sredstava za implementaciju Programa, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore;
- Obezbjeđivanje uslova za sprovođenje procedure prijave i postupka dodjele bespovratnih sredstava;
- Raspisivanje Javnih poziva za učešće privrednih subjekata, informisanje zainteresovanih korisnika, prijem prijava i vršenje provjere u odnosu na administrativne kriterijume, utvrđene Programom;
- Formiranje Komisije za evaluaciju projektnih prijava i sprovođenje svih definisanih procedura u postupku dodjele bespovratnih sredstava u skladu sa Programom i poslovnom politikom Fonda za inovacije;
- Prikupljanje i evidentiranje svih informacija u vezi sa dodjelom pomoći male vrijednosti u odgovarajućem registru državne pomoći, nakon sprovedenog postupka dodjele sredstava;
- Organizovanje provjere statusa implementacije na odobrenim projektima u okviru Programa;
- Pripremanje Izvještaja o realizaciji Javnih poziva i kontinuirano obavještanje nadležnih ministarstava u skladu sa iskazanim potrebama;
- Sprovođenje eksterne evaluacije Programa, nakon završetka realizacije Programa, na način predviđen Programom i poslovnom politikom Fonda za inovacije; i
- Saradnja sa nadležnim ministarstvima, kako bi se omogućilo uspješno sprovođenje ovog Sporazuma, u skladu sa Programom.

Član 6

Uslovi i podrška za implementaciju Programa

Nadležna ministarstva i Fond će obezbijediti sve potrebne uslove da osiguraju uspjeh svih aktivnosti, koje se tiču saradnje na implementaciji Programa.

Strane potpisnice će u saradnji sa drugim akterima, koji pružaju tehničku podršku kroz promotivne aktivnosti informisati javnost o Programu i procedurama implementacije.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog
razvoja

Crna Gora
Ministarstvo
prosvjete, nauke i
inovacija

Crna Gora
Ministarstvo energetike i
rudarstva

Član 7

Rješavanje sporova

Eventualne sporove, nastale tumačenjem ili primjenom Sporazuma strane potpisnice će prvenstveno rješavati pregovorima i konsultacijama, u duhu dobrog partnerstva i uzajamnog poštovanja. U slučaju da to nije moguće, ugovara se nadležnost stvarno i mjesno nadležnog suda u Podgorici.

Član 8

Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum je sačinjen u osam originalnih primjeraka istovjetnog teksta, od kojih po dva zadržava svaka potpisnica Sporazuma i isti stupa na snagu danom potpisivanja.

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

Ministar
Nik Gjeloshaj

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA

Ministarka
prof. dr Anđela Jakšić Stojanović

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

Ministar
prof. dr Saša Mujović

DOO FOND ZA INOVACIJE CRNE GORE

Izvršna direktorica
dr Bojana Femić Radosavović
